

The Impact of Contemporary Socio-Economic Transformations on the Quality of Architectural Technology in Tehran

Jafar. Nikoomanesh¹, Mohammadreza. Pourzargar^{1*}, Shooka. Khoshbakht Bahrmani¹

¹ Department of Architecture, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

* Corresponding author email address: Moh.Pourzargar@iauctb.ac.ir

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Nikoomanesh, J., Pourzargar, M., & Khoshbakht Bahrmani, S. (2025). The Impact of Contemporary Socio-Economic Transformations on the Quality of Architectural Technology in Tehran. *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*, 4(2), 1-13

© 2025 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Various spatial components that shape architecture reflect the overall socio-cultural and economic system prevailing in a society. In the modern era, with the increasing advancement of technology—which constitutes an inseparable part of architecture—the intensity of transformations in Iranian architecture, especially in Tehran, has accelerated. This has led to significant challenges in architectural elements such as facades, physical space, and other architectural dimensions, particularly in residential complexes. The entry of technology into architecture has been examined and analyzed from four distinct perspectives: the presence of structural elements in building facades, the type of materials used in the facade, the type of building system employed, and the degree of importance placed on form in the architecture of Tehran over the past three decades. On the other hand, the influence of four domains—culture, environment, employment, and economy—on the quality of technology has been analyzed through the design and distribution of a questionnaire and its statistical analysis using SPSS software and regression analysis methods. The temporal scope of the present study spans the post-revolutionary period (1986 to 2016 Gregorian Calendar), and spatially, it is limited to the metropolitan area of Tehran.

Keywords: Socio-economic transformations, architectural technology quality, technology, culture.

EXTENDED ABSTRACT

The contemporary period has witnessed a profound and multifaceted transformation in Tehran's architectural landscape, deeply interwoven with the broader socio-economic changes occurring throughout Iranian society. Architecture, inherently a reflection of the prevailing cultural, economic, and technological systems, has been significantly impacted by the integration of modern technologies. This impact is particularly pronounced in metropolitan Tehran, where residential architecture has become a central arena for observing these transformations. As global technological advancements penetrate deeply into local cultures, a noticeable dissonance arises in societies that possess deep-rooted historical and architectural identities, such as Iran. These identities often stand at odds with the technological modernity imported from global centers of innovation. The integration of these technologies into Tehran's urban fabric—without sufficient infrastructural, cultural, or regulatory preparation—has led to visible tensions in architectural design, especially in the physical forms and aesthetic values of buildings. The acceleration of Westernized lifestyles has further reinforced this tension, as socio-cultural structures struggle to maintain continuity amidst rapid modernization and urban expansion ([Silvaye, 2021](#)).

Technology's influence on architecture is explored through four primary dimensions: the visibility of structural elements on facades, the materials employed in building exteriors, the types of construction systems implemented, and the extent to which architectural form is prioritized. Each of these dimensions reveals the extent of technological penetration and its consequences for the architectural identity of Tehran. Beyond these material aspects, the study also delves into four broader domains—culture, environment, employment, and economy—to evaluate how each contributes to shaping or distorting the quality of architectural technology. These domains serve as both context and catalysts for the transformation of urban architecture, as shifts in economic policy, employment patterns, cultural preferences, and environmental constraints collectively dictate the trajectory of architectural development. In societies marked by an incomplete transition to modernity, technology introduces not just practical tools but also ideological frameworks, reconfiguring the values embedded in spatial organization and design philosophy. The result is a hybrid urban aesthetic—neither entirely traditional nor authentically modern—struggling to reconcile form, function, and identity in the face of constant change.

At the theoretical level, the study draws from historical and philosophical analyses of technology, emphasizing how technological advancements have altered human interaction with space and meaning. The term “technology” itself, originating from the Greek *technikon*, has evolved from denoting artisanal skills to encompassing sophisticated systems of knowledge and application ([Parvizi et al., 2012](#)). Technology today is not merely instrumental; it embodies a mode of thought and a worldview, shaping both the production and perception of the built environment. Philosophers such as Martin Heidegger have cautioned against viewing technology as a neutral tool, arguing that it carries an intrinsic “enframing” tendency that transforms nature into a resource and humanity into mere functionaries of technical systems ([Heidegger, 1994](#)). Within the architectural domain, this perspective underscores the risk of reducing architecture to efficiency and utility, sidelining its humanistic and cultural dimensions. In Tehran, these philosophical concerns materialize in the widespread commodification of space and the decline of architectural authenticity. As architectural production increasingly adheres to the imperatives of standardization, modularity, and mass production, the unique socio-cultural narratives that once defined Tehran's architecture are eclipsed by a universalized aesthetic dictated by market forces and technological capabilities ([Postman, 2016](#); [Shahroudi, 2004](#)).

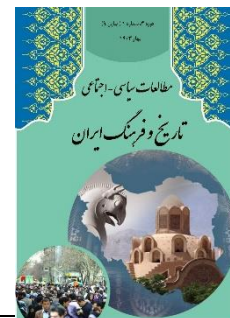
Furthermore, the integration of technology into Tehran's architectural sphere has catalyzed a new cultural dynamic. The notion of "technopoly," as introduced by Postman, refers to the cultural surrender to technology—a process wherein technological efficiency supersedes all other human values (Postman, 2016). This phenomenon is evident in Tehran's built environment, where the pursuit of sleek, modern aesthetics often comes at the expense of historical continuity and environmental sustainability. The study identifies key domains affected by this technocratic orientation, including the erosion of cultural specificity, the intensification of environmental degradation, the disruption of employment patterns, and the distortion of economic objectives (Savali, 1993). In the cultural sphere, the infiltration of Western design paradigms and construction technologies has diminished the role of indigenous styles and materials. Environmentally, the unchecked application of industrial technologies has exacerbated pollution and resource depletion. Economically, while technology promises increased productivity and innovation, it has often failed to deliver inclusive growth or equitable access to housing. Employment-wise, the mechanization of construction processes has led to labor displacement and skill obsolescence, contributing to broader socio-economic inequalities. These cascading effects illustrate how architectural technology, far from being an isolated technical field, is a crucible for the contradictions and challenges of Iran's modernization project.

Methodologically, the research combines a qualitative and quantitative approach. On the qualitative side, it conducts a philosophical and theoretical analysis of the relationship between technology and architecture, drawing from both historical sources and contemporary critiques. On the quantitative side, the study employs a structured questionnaire distributed across Tehran, targeting professionals in architecture, construction, and urban planning. The responses are statistically analyzed using SPSS software, with regression models identifying the degree of influence each of the four domains—culture, environment, employment, and economy—has on the perceived quality of architectural technology. The temporal scope of the study spans the post-revolutionary period from 1986 to 2016, capturing a critical era in Iran's socio-political evolution. The spatial scope is confined to the Tehran metropolitan area, which serves as both the political center and the experimental ground for architectural innovation and transformation. The synthesis of empirical data and theoretical insights allows the study to move beyond surface-level analysis and offer a deeper, more nuanced understanding of how socio-economic transformations mediate technological quality in architecture.

The findings of the research reveal a statistically significant correlation between socio-economic factors and the degradation or enhancement of architectural technology in Tehran. For instance, the regression analysis demonstrates that cultural shifts have a profound influence on design preferences, often favoring novelty over heritage preservation. Environmental factors, such as increasing urban density and pollution, constrain the application of traditional materials and necessitate adaptive technological solutions. Employment trends indicate a transition toward more specialized and technology-driven roles in the construction sector, while economic variables—such as inflation, investment patterns, and real estate speculation—directly impact the affordability and sustainability of architectural innovation. The analysis also highlights the tension between the structural visibility in facades and the aesthetic values rooted in Iranian architectural heritage. While modern materials and systems offer improved functionality, they often clash with traditional expectations of beauty and identity. These findings underscore the

complexity of integrating technology into architecture in a way that balances innovation with continuity, efficiency with meaning, and modernity with cultural integrity.

In conclusion, the study argues that Tehran's architectural evolution is emblematic of broader global trends, where technology acts as both a catalyst and a disruptor. The challenge lies not in resisting technology but in harnessing it thoughtfully and critically to serve human needs without eroding cultural foundations. Architecture, as the most social of arts, must navigate this terrain by integrating technological advancements within a framework that honors historical identity, environmental responsibility, and social equity. This requires not only technical innovation but also philosophical clarity and cultural sensitivity. The research calls for a reevaluation of design priorities, educational curricula, and policy frameworks to foster an architectural culture that is both forward-looking and rooted in place. Ultimately, the quality of architectural technology in Tehran is not determined solely by material or structural sophistication, but by its capacity to express, sustain, and elevate the lived experiences of its people.

عنوان اثرگذاری تحولات اجتماعی - اقتصادی دوره معاصر بر کیفیت فناوری معماری در تهران

جعفر نیکومنش^۱، محمدرضا پورزرگر^{۱*}، شوکا خوشبخت بهرمانی^۱

۱. گروه معماری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران ایران.

*ایمیل نویسنده مسئول: Moh.Pourzargar@iauctb.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

نیکومنش، جعفر، پورزرگر، محمدرضا. و خوشبخت بهرمانی، شوکا. (۱۴۰۴). عنوان اثرگذاری تحولات اجتماعی - اقتصادی دوره معاصر بر کیفیت فناوری معماری در تهران. *مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ و فرهنگ ایران*، ۴(۲)، ۱۳-۱.

© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

فضاهای مختلف شکل دهنده در معماری نمایانگر کلیت نظام اجتماعی فرهنگی و اقتصادی حاکم در جامعه است. در دوره مدرن با پیشرفت روزافزون فناوری که بخش جدایی ناپذیر معماری است شدت تحولات در معماری ایران و خصوصا در تهران نیز افزایش یافت به نحوی که امروزه در نما فضای کالبدی و سایر جنبه‌های معماری و به شکلی خاص تر در مجتمع‌های مسکونی چالش‌های قابل ملاحظه‌ای ایجاد شده است. ورود فناوری به معماری از چهار جنبه مختلف مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. این چهار جنبه شامل حضور سازه در نمای ساختمان نوع مصالح مورد استفاده در نمای ساختمان نوع سیستم ساختمانی مورد استفاده و میزان اهمیت فرم در معماری شهر تهران بین سه دهه اخیر بررسی شده است. از طرف دیگر چگونگی چهار حوزه فرهنگ محیط زیست اشتغال و اقتصاد بر کیفیت تکنولوژی از طریق تهیه پرسشنامه و تجزیه و تحلیل آن در نرم افزار SPSS و به کمک روش رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. دامنه پژوهش حاضر از لحاظ زمانی مربوط به بازه پس از انقلاب (۱۳۶۵ الی ۱۳۹۵ شمسی) می‌باشد و از لحاظ مکانی محدود به کلانشهر تهران است.

کلیدواژگان: تحولات اجتماعی - اقتصادی، کیفیت فناوری معماری، تکنولوژی، فرهنگ.

مقدمه

فضاهای مختلف شکل دهنده در معماری نمایانگر کلیت نظام اجتماعی فرهنگی و اقتصادی حاکم در جامعه است. در دوره مدرن با پیشرفت روزافزون فناوری که بخش جدایی ناپذیر معماری است شدت تحولات در معماری ایران و خصوصا در تهران نیز افزایش یافت به نحوی که امروزه در نما فضای کالبدی و سایر جنبه‌های معماری و به شکلی خاص تر در مجتمع‌های مسکونی چالش‌های قابل ملاحظه‌ای ایجاد شده است. از طرف دیگر و به دنبال تحولات مدرنیته تغییرات گسترده‌ای در زندگی افراد با گرایش به زندگی غرب و با روندی بسیار سریع اتفاق افتاد (Silvaye, 2021). ورود فناوری‌های نوین به سرزمینهایی که هویت و تاریخ غنی آن‌ها در زمینه هنر و معماری در تقابل با نمودهای تکنولوژیک قرار دارند چالش‌هایی را دامن می‌زند؛ چرا که در اکثر این جوامع همانند ایران زیر ساختهای لازم جهت مواجهه با موضوع جهانی شدن فراهم نبوده است. در هزاره جدید جهانی تازه در دست ساخته شدن است و معماری اجتماعی ترین هنری است که میتواند با ایجاد انسجام مکانی نوعی تداوم زمانی را جهت آفرینشی نویناد برای شکوفایی یک تمدن منجر شود. در این راستا ارتقاء سطح علمی و تخصصی جامعه مهندسی کشور و آشنایی با سیستمها و مصالح جدید ساختمانی امری اجتناب ناپذیر می‌باشد.

ورود تکنولوژی به یک جامعه چالش‌ها و کثرت گراییهایی را در زمینه‌های سیاسی اقتصادی فرهنگی و اجتماعی مطرح می‌کند که مهمترین آن‌ها بحران فرهنگی و بحران هویت و معناست معماری و فرهنگ رابطه متقابل و دوسویه دارند از یک طرف معماری بر فرهنگ تاثیر می‌گذارد و از طرف دیگر فرهنگ نسبت به معماری تأثیرگذار است. از این رو معماری نقش مهمی در شکل گیری روابط و فرهنگ مردمان دارد. در دهه‌های اخیر به انحاء گوناگون این موضوع مورد بررسی و تایید قرار گرفته که مختصات محیط تأثیری جدی بر رفتار و روان و به نتیجه تغییرات فرهنگی انسان دارد (Vafamehr, 2013) و با توجه به اینکه بررسی علل این چالش‌ها و تغییرات موضوعی میان رشته‌ای و برگرفته از معماری اقتصاد مباحث فرهنگی سیاسی و.... است. لذا در این مقاله تلاش شده است که به بررسی اثرگذاری دوران پس از انقلاب بر کیفیت فناوری معماری در تهران پرداخته شود.

تبیین مبانی نظری

تکنولوژی

منشاء واژه‌های تکنیک و فناوری برگرفته از ریشه یونانی Technikon و عبارت از امری است که به تخته تعلق دارد. تخته در یونان باستان به صنایع دسترسی مهارت هنر و علم کاربردی دلالت داشت (Parvizi et al., 2012). از منظر تاریخی اصطلاح فناوری برای نخستین بار در سال ۱۶۱۵ میلادی در زبان انگلیسی و به معنای اصطلاح شناسی یک هنر یا پیشه است. سپس در سال ۱۸۵۹ میلادی به معنای رساله درباره هنر و یا مجموع هنرها به کار رفت از این رو تاریخ را می‌توان به دو عصر قبل از پیدایش فناوری و بعد از آن تقسیم نمود. گرچه دیدگاههایی وجود دارند که ابزارهای ساده و ناموزون کهن را نخستین جواهرهای فناوری پر مخاطره امروز میدانند اما رنه گنون معتقد است؛ تمایز میان این دوره فناوری بر اساس تقابلی است که میان دو دیدگاه کیفی و کمی حاکم در پیشه‌های قدیم و صنعت جدید قابل شناسایی است (Shayanfar, 2003).

تکنولوژی شگردها و به کاربردن ابزارها دستگاهها ماده‌ها و فرآیندهایی گره گشای دشواری‌های انسان است (Rezai & Afshin, 2016) مجهز بودن به علوم و فنون و کاربرد سیستماتیک آن‌ها بر حل مشکلات را فناوری مینامند. در تعاریف دیگری می‌توان فناوری را اینگونه بیان نمود (Ebrahimi & Naqi Zadeh, 2017). فناوری ترکیبی از فنون مختلف شامل مهارت‌های صنعتی و اداری است.

فناوری عامل تبدیل کننده سه عنصر منابع طبیعی سرمایه و منابع انسانی به کالاهای ساخته شده و قابل ارائه است. فناوری یعنی استفاده از دانش درک مهارت و شایستگی علمی در راه اندازی بکارگیری نگهداری بهسازی و توسعه تسهیلات تولیدی است.

فناوری یعنی دانش نحوه طراحی توسعه و ساخت مصنوعات که برآورنده تقاضا یا نیازهای انسانی باشد.

فناوری به معنای دانش فنی است و با تلفیق فرآیندهای ساخت و تولید طراحی محصول شناخت مواد و کنترل کیفیت به وجود می‌آید. (Vafamehr, 2013).

تکنولوژی اساساً مجموعه ابزاری است که گسترش اختیارات انسان را فراهم ساخته و بشر همیشه به تکنولوژی وابسته بوده است. تکنولوژی یعنی توانایی ابزارسازی و اکنون مبنایی است برای تولید ثروت بیشتر از طریق افزایش بهره‌وری برنارد گندرن مینویسد تکنولوژی به هر دانش عملی نظام یافته‌ای اطلاق می‌شود که بر تجربه و یا نظریه عملی مبتنی باشد و توان جامعه را در تولید کالاها و خدمات افزایش دهد و در قالب مهارت‌های تولید و سازمان‌ها یا ماشین آلات تجسم یابد (Shahroudi, 2004). مارتین هایدگر یکی از بزرگترین فلاسفه‌ای است که در قرن بیستم میزیسته و به مساله روز یعنی تکنولوژی توجه کرده و نسبت به آن واکنش نشان داده است. او در سال ۱۹۵۴ میلادی مقاله‌ای به نام پرسشی از تکنولوژی چاپ کرد و در آن بیان نمود که در بینش غرب و از زمان ارسطو به تکنولوژی به صورت ابزار و آلت خنثی نگریسته می‌شده است. از نظر هایدگر این تعریف ابزاری هر چند درست اما ناقص است. تا زمانی که تکنولوژی را به عنوان ابزار در نظر بگیریم اسیر سلطه آن باقی می‌مانیم و در نتیجه بی‌خبر از ماهیت تکنولوژی پیش میرانیم (Heidegger, 1994). به نظر او تکنولوژی خصوصیت تعرضی دارد تعرض نسبت به طبیعت به منظور تغییر دادن آن تکنولوژی به طبیعت به صورت منبع مواد خام و انرژی نگاه می‌کند و خواستار تغییر شکل به نظم در آوردن و مورد استفاده قرار دادن آن است (Heidegger, 1994).

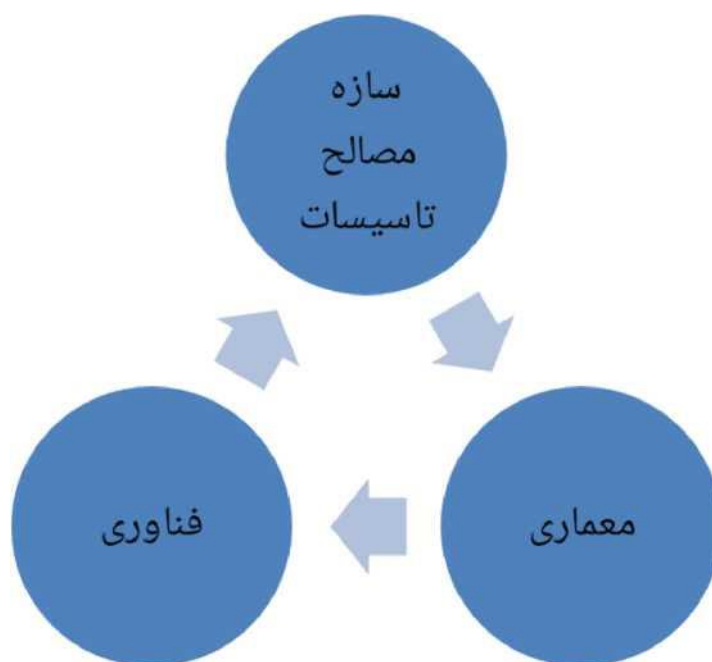
۲-۲- معماری در نسبت میان تکنولوژی و معماری دیدگاه‌های متفاوتی هست که بر پایه این تصور سه مرتبه از تعریف رابطه تکنولوژی و معماری بیان می‌شود در تعریف اول؛ تکنولوژی و معماری نوعی فعالیت انسانی در حالت دوم؛ هر دو وسیله‌ای برای رسیدن به هدفی و در حالت سوم معماری و تکنولوژی به سان کیفیتی برای کشف و بیان واقعیت‌ها معرفی می‌شوند دو حالت اول تکنولوژی و معماری را دو چیز جدا می‌انگارند ولی حالت سوم حقیقت معماری و تکنولوژی را بیان میدارد این تعریف به ماهیت زندگی معاصر و مدرن معماری معاصر و تکنولوژی مدرن توجه می‌کند و نه به ظاهر آن‌ها (Heidegger, 1994) بنابراین تکنولوژی مدرن در ماهیت خود نسبت خاصی با انسان و طبیعت برقرار می‌کند. گاهی اوقات استفاده افراطی و نادرست از مظاهر این تکنولوژی طبیعت را به ابزاری برای بهره برداری تبدیل می‌سازد. تکنولوژی نه فقط دانش است و نه فقط ابزار در واقع تکنولوژی در ماهیت واقعی خود همگام با معماری در آفرینش و سازماندهی فضایی گام بر می‌دارد و ضروریات لازم برای این هدف را فراهم می‌آورد. درخواست یک فضای تازه در دنیای معاصر نمیتواند صرفاً از راه زبانهای کهن بیان شود. بنابراین زبانی نو نیاز است ولی استفاده ابزار مدار با انسان مدار از فناوری و به تبع آن از معماری در جوامع معاصر، موجب ایجاد یک معماری ظاهری شده به طوریکه حقیقت هر دو مقوله به فراموشی سپرده شده است. حال آنکه می‌توان از فناوری‌های نو در راه تداوم و تکامل معماری دیروز بهره جست و معماری امروز را به میراثی برای آیندگان تبدیل ساخت (Fazelnasab, 2013).

حضور فناوری به صورت جدی در معماری را می‌توان به بعد از عصر صنعتی شدن نسبت داد. دوره‌ای که منجر به شروع عصر مدرنیته شد. فناوری یکی از جلوه گاههای مدرنیسم است. در این عصر نیازها و خواسته‌های انسان به نیازهای فیزیکی و برآورده ساختن امیال مادی فروکاسته می‌شود تا جایی که مرزهای معماری نیز به مفهوم فراهم کردن فضایی شایسته برای زندگی انسان تامین سرپناهی برای برآورده ساختن نیازهای مادی تنگ و محدود شود چنین امری معماری را به کالایی برای دادوستد در بازار اقتصادی و از آنجا به ابزاری برای تامین هدف حداکثر کارایی و سود بیشتر تبدیل می‌کند (Parvizi et al., 2012).

حضور فناوری باعث ایجاد فرهنگ جدیدی در تمام شئون زندگی شد. معماری نیز به عنوان مهمترین جلوه گاه زیست شامل آن شد استاندارد کردن تولید انبوه و جهانی شدن معماری از مهم‌ترین اتفاقاتی است که رخ داد. زیگفرید گیدئون در ۱۹۲۹ میلادی بیان داشته توسعه اخیر در امر ساختمان بی تردید حول قضیه مسکن و به خصوص مسکن برای عموم آدمیان متمرکز بوده است.

شکل ۱

نحوه ارتباط فناوری و معماری

حوزه‌های تحت تاثیر تکنولوژی در عصر حاضر

حوزه‌هایی که تکنولوژی به طور مستقیم یا غیر مستقیم روی آن‌ها تاثیر می‌گذارد شامل فرهنگ یستم (۱۳۹۵) محیط زیست تافلر (۱۳۷۴) و براون (۱۳۸۲) اشتغال و اقتصاد (Savali, 1993) است. فرهنگ بعد از انقلاب صنعتی تکنولوژی با سرعتی سرسام آور شروع به ظهور و پیشرفت در جوامع مختلف کرد و فراگیر شد. در اینجا است که لغت فن سالاری یا تکنوکراسی مطرح میشود در یک جامعه فن سالار ابزار و آلات نقش کلیدی را در کلیه امور و بالاخص فرهنگ آن جامعه ایفا می‌کنند و همه تحولات و شرایط اجتماعی باید تا حدود زیادی تابع خواسته‌ها و ضوابط تکنولوژی باشد. امروزه انسان در دنیایی زندگی می‌کند که در هر لحظه از آن حادثه و اتفاقی در حال پدیدار شدن و بلافاصله ناپدید شدن است. جهانی نامحتمل و پر از عجایب دنیایی که در آن پیشرفت تکنولوژی جای پیشرفت بشریت را گرفته است به تعبیر فرانسیس بیکن دنیایی که برطرف کردن نادانی‌ها و دردهای بشر هدف نیست؛ بلکه هدف نهایی هماهنگ شدن با تمایلات و توقعات تکنولوژی تعریف می‌شود انسان ناخودآگاه در حال ساختن فرهنگی به کمک اطلاعات است و حتی به چگونگی به کنترل در آوردن آن فکر هم نمی‌کند (Postman, 2016).

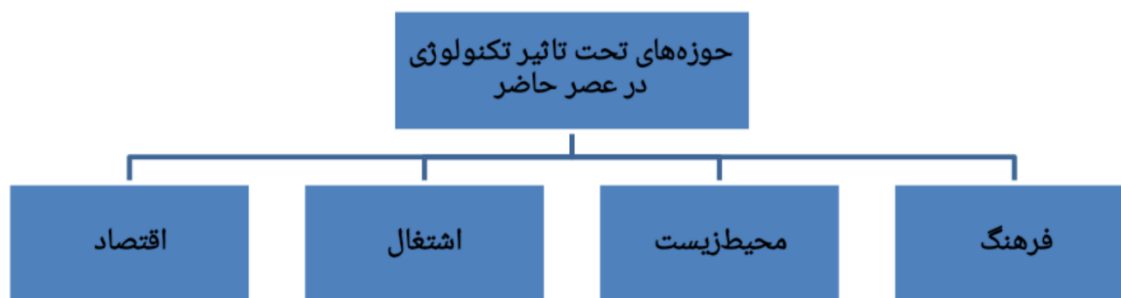
محیط زیست قدرت‌های تکنولوژیکی ما روز بروز افزایش می‌یابد ولی آثار جانبی و مخاطرات بالقوه آن نیز هر روز بیشتر میشوند. خطرات زیست محیطی بسیار فراوان و هر روز در حال افزایش هستند. این خطرات شامل آلودگی هوا آلودگی صوتی آلودگی خاک و شیمیایی و.... است (Toffler & Kamrani, 1995).

اشتغال از بحث‌های دائمی پیرامون تکنولوژی تأثیر آن بر اشتغال است. پیامد مستقیم پیشرفت تکنولوژی‌های تولیدی صرفه جویی در نیروی کار است و این بیکاری هنگامی در جامعه نمود پیدا می‌کند که افراد بیکار شده نتوانند در جای دیگری مشغول به کار شوند. این بحث‌ها با رواج کامپیوتر و ماشینی کردن کارها نگرانی‌های تازه‌ای ایجاد کرده است. اطلاعات کافی وجود ندارد که بتوان با اطمینان گفت چه بخشی از بیکاری‌ها ناشی از شرایط اقتصادی و سیاسی جهان است و چه بخشی از آن ناشی از بکارگیری تکنولوژی در سطح جهان؟ بحث دیگری که وجود دارد مهارت است. پس از رواج ماشین آلات خودکار تقاضا برای کارگران با مهارت‌های پدی کاهش یافته و در عوض تقاضاها به سمت کارگرانی که توانایی انجام چندین عملکرد را داشته باشند، رفته است.

اقتصاد متأسفانه تا به امروز در کشورهای در حال توسعه تکنولوژی‌های متناسب نتوانستند در توسعه صنعتی و ارتقاء درآمد مردم نقش مهمی را به عهده بگیرند. هدف آن‌ها این است که با حداکثر اشتغال، حداکثر تولید به ازای سرمایه کم و تولید ارزان ترین کالا بپردازند اما هیچ وقت یارای ایستادگی در مقابل مشکلات موجود را نداشتند. احتمالاً استقبال کشورهای در حال رشد از تکنولوژی‌های مدرن با وجود ایرادات فراوانی که به آن‌ها وارد است مثل پیچیدگی زیاد اشتغال زایی کم هزینه نگهداری زیاد و هزینه‌های بالای سرمایه گذاری به دلیل ناامیدی از یافتن تکنولوژی‌های مناسب است. چیزی که امروز باید شناخت و با آن آگاهانه برخورد کرد این است که کشورهای در حال توسعه بفهمند که با چه ترفندهایی از گسترش و طراحی تکنولوژی مناسب در آن‌ها جلوگیری به عمل می‌آید و اینکه چگونه میتوانند تکنولوژی‌های مناسب را در خود بسط و گسترش دهند (Savali, 1993).

شکل ۲

حوزه‌های تحت تأثیر تکنولوژی در عصر حاضر

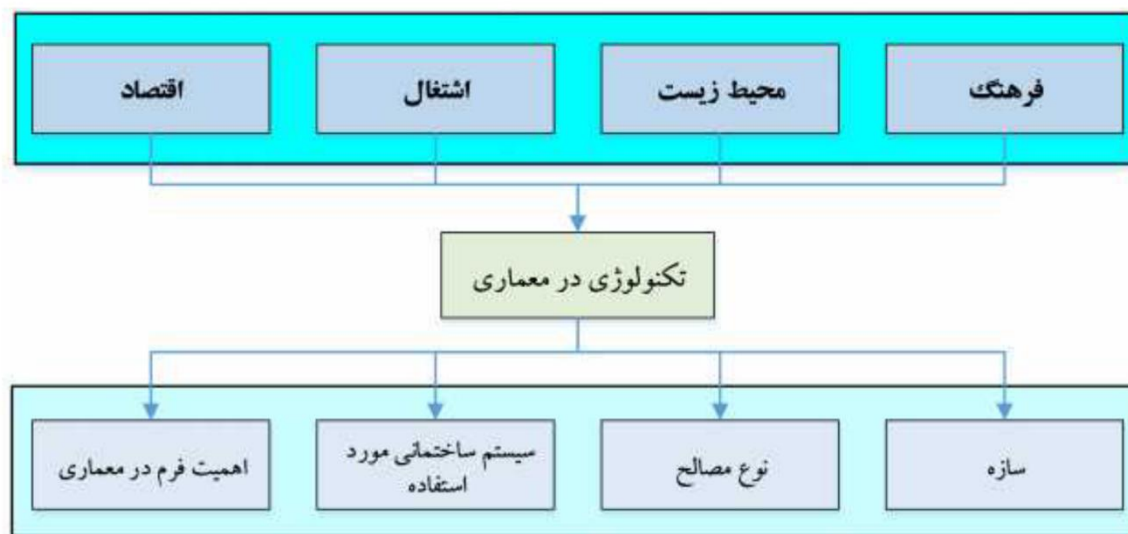

روش پژوهش

ورود فناوری به معماری از چهار جنبه مختلف مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. این چهار جنبه شامل حضور سازه در نمای ساختمان نوع مصالح مورد استفاده در نمای ساختمان نوع سیستم ساختمانی مورد استفاده و میزان اهمیت فرم در معماری شهر تهران بین سه دهه اخیر بررسی شده است. از طرف دیگر چگونگی چهار حوزه فرهنگ محیط زیست اشتغال و اقتصاد بر کیفیت تکنولوژی از طریق تهیه پرسشنامه و تجزیه و تحلیل آن در نرم افزار SPSS و به کمک روش رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

شکل ۳

معیارها مورد مطالعه در تحقیق

یافته‌ها

دامنه پژوهش حاضر از لحاظ زمانی مربوط به بازه پس از انقلاب (۱۳۶۵) الی ۱۳۹۵ شمسی) می‌باشد و از لحاظ مکانی محدود به کلانشهر تهران بود.

جدول ۱

نتایج آزمون همبستگی اسپرمن بین نقش رسانه ملی در آنومی سیاسی استان بوشهر

متغیر مستقل	ضریب همبستگی اسپرمن	سطح معناداری (Sig)	تعداد پاسخگویان
نقش رسانه‌های ملی	۰/۳۷۱	۰/۰۰۰	۳۷۸

جدول ۲

خلاصه مدل رگرسیونی

مدل	ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تعیین	ضریب تبیین تنظیم شده	خطای استاندارد برآورد شده
۱	۰/۳۸۴	۱۲۱.	۱۱۹.	۳۵۳۸۱/۶

جدول ۳

نتایج تحلیل واریانس

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره آزمون	سطح معنی‌داری
رگرسیون	۲۰۸۹/۹۲۹	۱	۲۰۸۹/۹۲۹	۵۱/۷۶۸	۰/۰۰۰b
باقی‌مانده	۱۵۱۷۹/۴۴۹	۳۷۶	۴۰/۳۷۱		
کل	۱۷۲۶۹/۳۷۸	۳۷۷			

در تحلیل واریانس مقدار آماره آزمون (F) در سطح اطمینان ۹۵ در صد معنی دار است و با توجه به نتایج فوق مقدار سطح معنی داری برای متغیرهای انعطاف پذیری و آستانه تحمل کمتر ۰/۰۵ است. بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد. رسانه ملی در ایجاد وضعیت آنومی سیاسی ایران (دولت - ملت) نقش معنی داری دارد. و با توجه به مقدار سطح معنی داری (Sig) ۰۰۰/۰ نتیجه می‌گیریم که فرض صفر یا H_0 رد نمیشود و به نظر رسانه ملی در ایجاد وضعیت آنومی سیاسی ایران (دولت - ملت) نقش معنی داری داشته باشد.

کدگذاری محوری

رمز گذاری محوری روابط بین مقوله‌های حاصل از کد گذاری باز را مشخص می‌کند. هدف از کد گذاری محوری آغاز فرایند به هم پیوستن دوباره داده‌هایی است که در طی کد گذاری باز شکسته شده‌اند. در کد گذاری محوری برای ارائه توضیح کامل تر و دقیق تر از مقوله‌های اصلی و فرعی مشخص می‌شوند و پیوند آن‌ها نیز معلوم می‌گردد. این فرایند نیز مانند کد گذاری باز از طریق مقایسه و طرح پرسش انجام می‌شود. البته در کد گذاری محوری استفاده از این روش متمرکزتر است. در کد گذاری محوری آن دسته از مقولات را که با پرسش تحقیق بیش‌ترین ارتباط را دارند از میان کدهای بوجود آمده انتخاب می‌کنند.

جدول ۴

کد گذاری محوری از کدهای باز استخراج شده

کدهای محوری	مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
ویژگی‌های رسانه‌های نوین در آنومی سیاسی (دولت - ملت)	عمومی بودن	آسیب دیدن خانواده
	دسترسی سریع	رشد هنری
	امکان کنش سیاسی	فعالیت اقتصادی
	حس امنیت بیشتر	تنوع و کثرت
	ارتباط افقی	تولید محتوا
	اثر گذاری در فضای سیاسی	توسعه فردی
	امکان ایجاد تجمع و گروه	تکثیر هویت
	جزئی نگری	
	روایت اول و تنوع خبری	
ویژگی رسانه‌های سنتی در آنومی سیاسی (دولت - ملت)	جهت دهی افکار عمومی	ایجاد شغل و درآمد
	کارکرد دولتی	آموزش
	انحصاری بودن	سرگرمی
	ارتباط عمودی	نبود رقابت
	کلی نگری	سلامت خانواده
	ساختاری بودن و کند بودن	
	گزینش خبری	
	ضعف در ساخت روایت اول	

کدگزینشی

کد گذاری گزینشی مرحله‌ای است بعد از کدگذاری محوری. و کد محوری را در سطحی انتزاعی‌تر ادامه می‌دهد. کدگذاری انتخابی بر اساس نتایج کدگذاری باز و کدگذاری محوری، مرحله اصلی نظریه پردازی است. به این ترتیب که مقوله محوری را به شکل نظام مند به

دیگر مقوله‌ها ربط داده و آن روابط را در چارچوب یک روایت ارائه کرده و مقوله‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند، اصلاح می‌کند. بر اساس کد گزینشی می‌توان گفت وابستگی و تمایز دولتی رسانه‌ها معرف نقش آن در شرایط آنومی سیاسی می‌باشد.

نتیجه‌گیری

در ابتدا داده‌ها تحلیل و تفسیر شده و سپس در مقوله‌هایی اصلی و فرعی استخراج شده است که بر اساس می‌توان گفت به نظر می‌رسد در شرایط آنومی سیاسی رسانه‌ها به میزان وابستگی و یا تمایز آن‌ها از ساختار دولتی می‌توانند نقش خود را ایفا کنند.

پیشنهادهای کاربردی

- تولید فلسفه رسانه مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی اسلامی، ایرانی. جهت سیاستگذاری اصولی و جایگزین کردن آن بجای ساختار

مبتنی بر روابط

- سیاستگذاری پویا متناسب با ظرفیت و نیازهای اجتماعی.

- شبکه‌های صدا و سیما به شکل رسمی، نیمه رسمی و غیر رسمی تبدیل شوند با محدوده‌های تعریفی جدید و حذف ضوابط یکسان

برای پخش تمام شبکه‌ها.

- ایجاد ارتباط افقی و تعامل با مخاطب در شبکه‌های استانی.

- عضویت در انجمن‌های جهانی رسانه‌ای.

- همکاری رسانه‌های ملی با رسانه‌های فراملی.

- سرمایه‌گذاری در شرکت‌های خارجی.

- خصوصی‌سازی اقتصادی در امر رسانه.

- تلاش در جهت تقویت احساسات ملی‌گرایانه توسط رسانه.

- افزایش سطح سواد رسانه‌ای در سازمان صدا و سیما. متناسب با شرایط روز.

- آموزش و جذب هنرمندان و تولیدکنندگان به‌عنوان متصدیان فعالیت‌های فرهنگی.

- آموزش و جذب علاقه‌مندان و دوستداران فعالیت‌های فرهنگی به منظور گذراندن اوقات فراغت و سرگرمی.

- تولید برنامه‌های آموزشی برای گروه‌های سنی و اجتماعی مختلف جهت تقویت ساختار فرهنگی.

- تولیدات برنامه‌ای به‌منظور ارتقاء سواد رسانه‌ای.

- تولید و پخش برنامه‌ها به زبان‌های گوناگون.

- ایجاد تنوع برنامه‌های آموزش زبان‌ها و گویش‌های مختلف.

- کاهش سطح وابستگی به دولت و تمایز از آن و ایجاد مطالبه‌گری و بسط فرهنگ آن در جامعه.

- تغییر نگاه توده‌وار به مخاطب و ارتباط عمودی.

پیشنهادهای علمی

۱. توجه به غفلت رسانه ملی از سه نسل دهه هفتاد تاکنون و نقش این غفلت در اغتشاشات.

۲. بررسی جایگزین شدن فضای مجازی بجای رسانه ملی و نقش آن در شرایط آنومی سیاسی (دولت - ملت)

۳. بررسی ایجاد سازمان رسانه‌ای جدید مبتنی بر فضای مجازی و تحولات رسانه پیش رو.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Ebrahimi, M., & Naqi Zadeh, K. (2017). *Examining Solutions for Integrating New Sciences and Technologies with Iranian-Islamic Values in Contemporary Architecture: A Case Study of Biomimicry in Residential Complex Design* Faculty of Architecture, Faculty of Fine Arts, University of Tehran].
- Fazelinasab, F. (2013). Factors and Barriers to the Emergence of Spatial Hierarchy in the Progress of Architectural Technology with Modern Architecture. *Urban and Architectural Journal, Arman Shahr*(15), 1-14.
- Heidegger, M. (1994). *The Question Concerning Technology*. https://cyberlaw.stanford.edu/content/files/images/4/44/heidegger_martin_the_question_concerning_technology_and_other_essays.pdf
- Parvizi, E., Mavaniyan, M. J., & Mahdavi Nejad, M. R. (2012). Examining the Quality of Technology Integration in Historical Architecture.
- Postman, N. (2016). *Technopoly: The Surrender of Culture to Technology*. Information Publications. <https://interesi.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/10/technopoly.pdf>
- Rezai, Z., & Afshin, H. (2016). *Strengthening the Chehel Sotoun Palace in Isfahan Using Modern Architectural Technologies* East Tehran Unit, Payam Noor University].
- Savali, Y. (1993). Appropriate Technology vs. Aggressive Technology in Free Zones. *Free Zone Journal*(32), 11-13.
- Shahroudi, A. (2004). The Role of Technology in Iranian Architecture. *Road and Building Journal*(21), 48-52.
- Shayanfar, S. (2003). *Philosophical Essay on the Role of Technology in Architecture* University of Tehran].
- Silvaye, S. (2021). *The Interaction Model of Technology and Lifestyle in the Architecture of Residential Complexes from the Pahlavi Era to the Present* Faculty of Architecture and Urban Planning, Islamic Arts University of Tabriz].
- Toffler, A., & Kamrani, H. (1995). *Future Shock*. Simorgh Publications.
- Vafamehr, M. (2013). *Industrial Architecture of Buildings in Tehran*. Fekr-e-No Publications.